

ROSEKRUCIÁNSKÉ KŘEŠŤANSTVÍ (první přednáška)

Naplňuje mne hlubokým uspokojením, že mohu být poprvé v této nově založené pobočce, nesoucí vznešené jméno Christian Rosenkrenz*, což mi umožňuje poprvé konkrétněji promluvit o Christianu Rosenkreutzovi. V čem spočívá mystérium Christiana Rosenkreutze? O této osobnosti se nedá všechno říci v jednom večeru; dnes tedy promluvíme o Christianu Rosenkreutzovi samotném, zítra večer pak o jeho díle.

Mluvit o Christianu Rosenkreutzovi předpokládá velkou důvěru v mystéria duchovního života, důvěru nejen v osobu, nýbrž ve velká tajemství spirituálního života. Založení nové pobočky však vždycky předpokládá víru v duchovní život.

Christian Rosenkrenz je individualita, která působí nejen, je-li inkamována, nýbrž i tehdy, není-li vtělena ve fyzickém těle; působí nejen jako fyzická bytost vlivem fyzických sil, ale především duchovně vlivem sil vyšších.

Jak víme, člověk žije nejen pro sebe, nýbrž v souvislosti s velkým vývojem lidstva. Projde-li obyčejný člověk smrtí, rozplyne se jeho étemé tělo ve vesmíru. Avšak z rozplývajícího se étemého těla zůstává pokaždé část zachována, a tak jsme stále obklopeni zbytky étemých těl zemřelých - a to k našemu blahu nebo také k naší škodě. Působí na nás v dobrém nebo zlém smyslu podle toho, jsme-li sami dobří nebo zlí. V tomto smyslu se na nás projevují obsáhlé účinky z étemých těl velkých individualit. Tak vychází z étemého těla Christiana Rosenkreutze velká síla, která může působit na naši duši a na našeho ducha. Naším úkolem je tyto síly poznat. A těchto sil se dovoláváme jako rosekruciáni.

* Vnější vědou jako historicky neuznávaná osobnost 14. století, legendárně známá ze dvou anonymních rosekruciánských spisů „Fama Fraternitatis neboli objevení bratrstva veleslavného řádu R. C.“, Kassel 1614 a „Confessio Fraternitatis neboli vyznání slavného bratrstva velectěného Růžového kříže“, Kassel 1615 a podle nich Němec šlechtického původu, který žil v letech 1378-1484. Jméno nejprve se vyskytující ve spise „Chymická svatba: Christiana Rosenkreutze. Anno 1459“, který byl napsán roku 1604 a rukopisně rozšířen, a ve Strassburgu 1616 anonymně vydán, jehož autorem byl Johann Valentin Andreae jako nositel inspirace Christiana Rosenkreutze. Viz Rudolf Steiner „Chymická svatba Christiana Rosenkreutze“. Článek v časopise „Oas Reich“, Mnichov 1917-18. Nově otištěn v Johann Valentin Andreae „Chymická svatba Christiana Rosenkreutze“, přeloženo Walterem Weberem, Stuttgart 1957, Basilej 1978.

V užším smyslu rosekruciánské hnutí vzniklo ve 13. století. Tehdy působily tyto síly neobyčejně silně; od této chvíle trvá proud Christiana Rosenkreutze, který působí stále dál. Existuje zákon, že asi každých sto let se tento proud sil musí účinně projevit. To se nyní ukázalo v theosofickém hnutí. Ve svých posledních výkladech to Christian Rosenkreutz sám naznačil.

V roce 1785 byla vyjádřena sebraná esotemí zjevení rosekruciánů v díle „Die geheimen Figuren der Rosenkreutzer“² Hinrica Madathana Theosopha³. V této publikaci jsou v určitém omezeném smyslu zachovány poukazy na to, co v předcházejících stoletích působilo jako rosekruciánský proud a co bylo teprve potom vyjádřeno v pracích, které sesbíral a shrnul Hinricus Madathanus Theosophus. O sto let později vidíme vyjádřen účinek rosekruciánského proudu v díle H. P. Blavatské, zejména v díle „Odhalená Isis“. Mnohé z obsahů oněch obrazů je tam sepsáno slovy. Obsahuje souhrn západní okultní moudrosti, po dlouhou dobu dosud neuplatňované, i když kompozice je občas značně zmatená. Je zajímavé srovnat „Tajné figury rosekruciánů“ Hinrica Madathana Theosopha s dílem H. P. Blavatské. Musíme hlavně přihlížet k první polovině publikace, sepsané ve smyslu „figur“. Ve druhé části se Blavatská od rosekruciánského proudu poněkud odchyluje. Ve svých pozdějších dílech se Blavatská od tohoto duchovního proudu vzdálila. A tak musíme umět rozlišovat mezi jejími prvními a pozdějšími publikacemi, i když se také už do prvních spisů dostalo leccos z nekritického ducha Blavatské. Toto konstatování není žádoucí pouze pro nyní nevtělenou H. P. Blavatskou.

Přihlédneme-li ke zvláštnosti lidského vědomí ve 13. století, vidíme, že se primitivní jasnozření pozvolna ztratilo. Víme, že lidé měli dříve elementární jasnozření. Střed 13. století však dospěl kejnižšímu bodu; uprostřed 13. století zde náhle přestalo jasnozření existovat. Pro všechny lidi nastala duchovní temnota. Dokonce i nejosvícenější duchové, nejvýše vyvinuté osobnosti a zasvěcenci neměli tehdy přístup k duchovním světům a museli se omezovat na to, co jim zůstalo vlivem vzpomínky, když něco vypovídali o duchovních světech. O duchovních světech se vědělo už jen díky podání, nebo od takových zasvěcenců, kteří probouzeli své vzpomínky na to, co

² „Tajné figury rosekruciánů - ze šestnáctého a sedmnáctého století“: 3 sešity. Altona 1785-88 (anonym). Sešit I. obsahuje pojednání od Hinrica Madathana Theosopha: „Aureum Seculum Redivivum“, které vyšlo u* roku 1621.

³ Hinricus Madathanus Theosophus: Anagramatický pseudonym paracelsiána Hadriana a Munsicht? (Adrian von Mynsicht). Mynsicht je opět anagram vlastního příjmení Symnicht, původně Suemenicht, alchymisty, který má zásluhu, že nejprve vyličil dávivý vinný kámen. Narodil se jako syn pastora na Brunšvicku a žil asi v letech 1590-1638. Viz C. S. Picht, Hinricus Madathanus v „Die Drei“, Stuttgart 1927, roč. VII., sešit 4.

dříve zažili. Ale po krátkou dobu nemohli ani tito duchové bezprostředně pohlížet do duchovního světa.

Tato krátká doba zatemnění tehdy musela nastat, aby se začalo připravovat to, co je charakteristické pro náš nynější věk: naše dnešní intelektuální, rozumová kultura. To je to důležité, co dnes máme v 5. poatlantské kulturní epoše. V řecko-latinské kulturní epoše dnešní rozumová kultura neexistovala. Místo rozumového myšlení zde bylo dominující bezprostřední nazírání. Člověk takřka bezprostředně srůstal s tím, co věděl a slyšel; srůstal dokonce i s tím, o čem přemýšlel. Tehdy se tolik nehloubalo, jako se to děje a musí dít dnes, neboť právě to je úkolem 5. poatlantské kulturní epochy. Po této době zase zvolna začíná jasnozření člověka a potom se může vyvíjet jasnozření budoucnosti.

Počátek rosekruciánského proudu spadá do konce 13. století. Tehdy musely být zvoleny osobnosti obzvláště vhodné pro zasvěcení. Zasvěcení samo mohlo nastat teprve po uplynutí oné krátké doby zatemnění.

Na jednom místě Evropy, o němž se ještě nesmí mluvit - ale i to bude možné v nepříliš vzdálené době - byla vytvořena vysoce duchovní lóže, kolegium dvanácti mužů, kteří přijali celý souhrn duchovní moudrosti dávných dob i doby své vlastní. Jde o to, že v oné ztemnělé době žilo dvanáct lidí, dvanáct vynikajících duchů, kteří se sjednotili, aby podporovali pokrok lidstva. Všichni nedovedli bezprostředně nahlížet do duchovního světa, ale dovedli v sobě oživit vzpomínku na to, co prožili vlivem dřívějšího zasvěcení. Karma lidstva to zařídila tak, že v sedmi z těchto dvanácti lidí bylo vtěleno to, co lidstvu zbylo ze staré atlantské epochy. V mé knize „Tajná věda“ je už přece řečeno, že sedm dávných svátých ríšiů, učitelů praindické kulturní epochy, přeneslo to, co zbylo z atlantské epochy. Sedm mužů, opět vtělených ve 13. století, kteří byli částí kolegia dvanácti, byli právě ti, kteří mohli pohlížet zpět na sedm proudů staré atlantské vývojové epochy lidstva a na to, co jako těchto sedm proudů žilo dále. Z těchto sedmi individualit mohla každá vždy oplodňovat pouze jeden proud pro tehdejší a dnešní svět. K těmto sedmi patřili čtyři jiní, kteří nemohli pohlížet na uplynulé pradávne doby jako prve jmenovaných sedm, nýbrž mohli se dívat zpět na to, co si lidstvo osvojilo z okultní moudrosti ve čtyřech poatlantských kulturních epochách. Z těchto čtyř se mohl první dívat zpět na praindickou dobu, druhý na praperskou kulturní dobu, třetí na egyptsko-chaldejsko-asyrsko-babylonskou kulturní dobu a čtvrtý na řecko-latinskou kulturní dobu. Tito čtyři se ve 13. století sjednotili se sedmi, ostatními v kolegiu moudrých mužů. Dvanáctý měl konečně do jisté míry nejméně vzpomínku, byl však z nich nejintelektuálnější; pěstoval především zevní vědu. Těchto dvanáct individualit však nežilo pouze v zážitcích západního okultismu; těchto dvanáct různých proudů moudrosti spolupůsobilo při vytváření jednoho souhrnného obrazu. Zcela zvláštní způsob tohoto poukazu najdeme u Goetha v jeho básni „Tajemství“.

Mluvíme tedy o dvanácti vynikajících individualitách. Východisko nové

kultury musíme hledat uprostřed 13. století. V této době se dosáhlo jistého nejnižšího bodu duchovního života. Přístup k duchovním světům byl tehdy uzavřen i pro ty nejdříve vyvinuté. V této době se na jednom místě Evropy sešlo toto vysoce duchovní kolegium, dvanáct mužů, kteří představovali souhrn celého duchovního vědění své doby a zastupovali dvanáct duchovních směrů.

V tomto kolegiu dvanácti bylo zčásti pouze vzpomínkové jasnozření i intelektuální moudrost. Sedm nástupců sedmi svátých říšiů si vzpomínalo na svoji starou moudrost, dalších pět zastupovalo moudrost pěti poatlantských kultur. Tak zastupovalo těchto dvanáct individualit celou atlantskou a poatlantskou moudrost. Dvanáctý byl člověk, který měl v nejvyšší míře intelektuální moudrost své doby. Vlastnil celé rozumové vědění své doby, zatímco ostatní, jimž bylo tehdy také odepřeno přímé duchovní zření, dosahovali svého vědění pohroužením do vzpomínek na své dřívější inkamace.

Zrod nové kultury však byl možný jen tím, že doprostřed dvanácti vstoupil třináctý. Tento třináctý se nestal učencem ve smyslu tehdejší doby. Byl individualitou, která byla inkamována v době mystéria Golgoty. Na své poslání se připravoval v následujících inkamacích pokornou myslí a horoucím, Bohu oddaným životem. Byl velkou duší, zbožným, vnitřně hluboce mystickým člověkem, který se s těmito vlastnostmi narodil; nezískal je. Představíte-li si mladého člověka, velmi zbožného, neustále se vroucně modlícího ke svému Bohu, potom si můžete učinit obraz o individualitě tohoto třináctého. Tento třináctý žil výhradně v péči a výchově dvanácti a od každého obdržel tolik moudrosti, kolik mu jen mohl každý dát. Byl vychováván s největší svědomitostí a všechno bylo zařízeno tak, že nikdo mimo těchto dvanácti na něj nemohl mít vliv. Byl odloučen od ostatního světa. V one inkamaci 13. století byl velmi neduživým dítětem, a proto výchova, kterou oněch dvanáct poskytovalo, působila až do jeho fyzického těla. Avšak těchto dvanáct, z nichž každého prostupoval a naplňoval jeho duchovní úkol a hluboce prostupovalo křesťanství, si uvědomovalo, že zevní křesťanství církve bylo jen znetvořením pravého křesťanství; zevně však byli pokládáni za jeho nepřátele. Každý jednotlivě se vpracovával do jedné části křesťanství. Snažili se sjednotit různá náboženství v jeden celek. Byli přesvědčeni, že v jejich dvanácti proudech je zachován veškerý duchovní život, a každý působil na žáka podle svých sil. Jejich cílem bylo dosáhnout syntézy všech náboženství, avšak uvědomovali si, že tohoto cíle se nedá dosáhnout nějakou teorií, ale pouze důsledkem duchovního života. A k tomu byla nutná přiměřená výchova třináctého.

Zatímco duchovní síly třináctého nekonečně narůstaly, jeho fyzické síly zcela ustupovaly. Došlo to tak daleko, že téměř ustala jeho veškerá spojitost se zevním světem, ztratil se veškerý zájem o fyzický svět. Žil jen pro duchovní vývoj, k němuž ho podněcovalo oněch dvanáct. Zrcadlila se v něm moudrost těchto dvanácti. Došlo to tak daleko, že odmítal veškerou potravu a chřádl.

Tehdy nastala událost, která mohla v dějinách nastat jen jednou. Byla to jedna z událostí, které mohou nastat pouze tehdy, když makrokosmické síly spolupůsobí pro plody, které má taková událost přivodit. Po několika dnech začalo být tělo tohoto třináctého zcela průhledné a po celé dny byl jako mrtvý. Nyní se kolem něho v jistých obdobích shromažďovalo oněch dvanáct a z jejich úst v tyto chvíle proudilo veškeré vědění a veškerá moudrost. V krátkých formulích, které vyznívaly jako zbožné modlitby, dávali proudit do třináctého své moudrosti, zatímco třináctý ležel jako mrtvý. Nejlépe si lze představit těchto dvanáct stojících v kruhu kolem třináctého. Tento stav skončil tím, že duše třináctého procitla jako nová duše. Zažil velkou proměnu své duše. Objevilo se v ní něco jako zcela nově zrozených dvanáct moudrostí, takže i dvanáct mudrců se mohlo od mladíka naučit něčemu zcela novému. Ale i jeho tělo bylo oživeno tak, že se toto oživení zcela průhledného těla nedá s ničím srovnat. Mladík teď mohl mluvit o zcela nových zážitcích. Oněch dvanáct mohlo poznat, že měl za sebou zážitek u Damašku: bylo to opakování Pavlovy vize před Damaškem. Nyní během několika týdnů třináctý reprodukoval všechnu moudrost, kterou obdržel od dvanácti, avšak novou formou. Tato nová forma jako by pocházela od samotného Krista. Co jim nyní zjevoval, to oněch dvanáct nazvalo pravým křesťanstvím, syntézou všech náboženství, a odlišovali je od křesťanství epochy, ve které žili. Tento třináctý zemřel poměrně mladý a oněch dvanáct se potom věnovalo úkolu, který jediný byl možný - zaznamenat v imaginacích to, co jim zjevil třináctý. Tak vznikly symbolické obrazce a obrazy, obsažené ve sbírce Hinrica Madathana Theosopha a ve sdělení H. P. Blavatské v díle „Odhalená Isis“. Okultní postup si musíme představovat tak, že se plod zasvěcení tohoto třináctého zachoval jako zbytek jeho étemého těla v duchovní atmosféře Země. Tento zbytek působil na oněch dvanáct právě tak jako na jejich následující žáky, takže z nich mohl vzejít rosekruciánský okultní proud. Avšak toto éterné tělo působilo dále a prostoupilo potom éterné tělo opět se inkamujícího třináctého.

"

"

7"

Individualita třináctého se znovu vtělila už asi uprostřed 14. století. V této inkamaci žila tato individualita více než 100 let. V kruhu žáků a následovníků těchto dvanácti byl vychováván podobně, avšak nikoli tak odcizeně světu jako ve své předešlé inkamaci. Když mu bylo 28 let, obdržel pozoruhodný ideál. Musel cestovat a odejít z Evropy. Nejprve žil v Damašku a tam se mu ještě jednou opakovala událost, kterou tu zažil Pavel. Tuto událost je nutno označit jako plod zárodku minulé inkamace. Všechny síly podivuhodného étemého těla individuality 13. století zůstaly nedotčeny; po jeho smrti nic nepřešlo do všeobecného světového éteru. Bylo to trvalé éterné tělo, které od této doby zůstalo v étemých sférách neporušeno. Toto stejné jemné duchovní tělo prosvěcovalo a prozařovalo zase z duchovního světa nové vtělení, individualitu ve 14. století. Proto bylo puženo prožít událost před Damaškem ještě jednou. Je to individualita Christiana Rosenkreutze. Byl třináctým v kruhu dvanácti. Tak byl zván od této inkamace. Esotemě, v okultním smyslu, existuje Christian Rosenkreutz už ve 13. století, exotemě je takto nazýván až ve století 14. A žáci tohoto třináctého jsou následovníci oněch dvanácti ve 13. století. Jsou to rosekruciáni.

Christian Rosenkreutz tehdy cestoval celým známým světem. Když mu byla vštípena veškerá moudrost oněch dvanácti, oplodněná bytostí Kristovou, bylo pro něj snadné přijmout do sebe v rozmezí sedmi let veškerou moudrost tehdejší doby. Když se potom po sedmi letech vrátil do Evropy, přijal vyvinuté individuality a následovníky oněch dvanácti jako žáky a pak začala vlastní práce rosekruciánů.

Díky vyzářování podivuhodného étemého těla Christiana Rosenkreutze mohlo začít zcela nové pozorování světa. Na čem pracovali rosekruciáni až do naší doby, to byla zevní a vnitřní práce. Zevní práce měla za účel probádat, co spočívá za májou matérie. Základem celého makrokosmu je étemý makrokosmos—éterné tělo—právě tak, jako má éterné tělo člověk. Existuje určitý hraniční přechod od hrubší k jemnější substanci. Zaměřme svůj pohled na hranici mezi fyzickou a étemou substancí. Tomu, co spočívá mezi fyzickou a étemou substancí, se nic na světě nepodobá. Není to ani zlato, ani stříbro, ani olovo, ani měď. Máme zde něco, co by se nedalo srovnat se žádnou jinou fyzickou substancí, aleje to esence všeho. Máme zde substanci, která je obsažena ve všech ostatních fyzických substancích, takže na všechny jiné fyzické substance se může pohlížet jako na modifikace této jediné. Úsilím rosekruciánů bylo dívat se na tuto substanci jasnovidně. Přípravu, výcvik takového zření spatřovali ve zvýšené činnosti mravních sil duše, která pak činila tuto substanci viditelnou. Sílu k tomuto zření spatřovali •v mravních silách duše. Tuto substanci rosekruciáni skutečně viděli a odhalili. Shledali, že tato substance žije v jisté formě ve světě, v makrokosmu jakož i v člověku. Venku ve světě, mimo člověka, ji uctívali jako velké roucho, jako šat makrokosmu. Viděli ji vznikat v člověku tehdy, existuje-li harmonické vzájemné působení mezi myšlením a vůlí. Síly vůle viděli nejen v člověku, nýbrž také v makrokosmu, například v hromu a blesku. Tak také viděli síly

myšlení na jedné straně v člověku, ve světě pak v duze, v ranních červánkách. Sílu k dosažení takové harmonie mezi vůlí a myšlením ve vlastní duši hledali rosekruciáni ve vyzarování étemého těla tohoto třináctého, Christiana Rosenkreutze.

Bylo stanoveno, že všechny objevy, které učinili, musí zůstat sto let jako tajemství u rosekruciánů, a že teprve potom, po stu letech se tato rosekruciánská odhalení směji podat světu. Teprve po sto letech práce se o tom smělo přiměřeným způsobem mluvit. Tak se od 17. až do 18. století připravovalo to, co bylo roku 1785 vyjádřeno v díle „Tajné figury rosekruciánů“.

Velmi významné je také to, že v každém století je podávána rosekruciánská inspirace tak, že její nositel nikdy nebyl zevně označován. Dnes se například může zevně mluvit jen o takových událostech, od kterých uplynulo sto let. Pro lidi je totiž příliš velkým pokušením projevat k takové osobnosti silný vztah a také - což je to nejhorší - fanaticky ji uctívat jako svěťce. Je to příliš nasadě. Tato mlčenlivost je však nutná nejen vůči zevním protiventstvím ctižádosti a pýchy, kterým by se snad dalo ještě ubránit, ale také především proti okultním astrálním útokům, které by k takové individualitě neustále směřovaly. Proto je nutná ona podmínka, že se o takovém faktu může mluvit teprve po stu letech.

V důsledku rosekruciánské práce se étemé tělo Christiana Rosenkreutze stávalo od staletí ke staletí stále silnějším a stále mocnějším. Působilo nejen skrze něho samého, nýbrž také skrze všechny, kteří se stali jeho žáky. Od 14. století se Christian Rosenkreutz stále znovu inkamoval. Všechno, co bylo hlášáno jako theosofie, je posilováno étemým tělem Christiana Rosenkreutze a ti, kteří hlásají theosofii, se dávají zastínit tímto étemým tělem, které na ně může působit nejen tehdy, když je Christian Rosenkreutz inkamován, nýbrž také tehdy, když inkamován není.

lirabě Saint-Germain byl v 18. století exotemím opětým vtělením Christiana Rosenkreutze. Jenže toto jméno bylo příkládáno také jiným osobám, takže ne všechno, co se v zevním světě tam či onde říká o hraběti Saint-Germain, platí také pro skutečného Christiana Rosenkreutze. Z vyzarování jeho étemého těla vycházela inspirace k dílu H. P. Blavatské „Odhalená Isis“. Byl to také vliv Christiana Rosenkreutze, kteří neviditelně působil na Lessinga a jenž ho inspiroval ke spisu „Die Erziehung des Menschengeschlechts“⁴. V důsledku stoupajícího materialismu bylo stále obtížnější inspirovat se ve smyslu rosekruciánství. V 19. století pak nastala záplava materialismu. Tak bylo možné podávat mnohé jen ve velmi zkresleném světle. Roku 1851 vyřešil Widenmann problém nesmrtnosti duše ve smyslu reinkarnace. Jeho spis byl vyznamenán cenou. Roku 1850⁵ psal Drossbach o smyslu reinkarnace z psychologického hlediska.

4 „Výchova lidského pokolení“, 1780.

5 Maximilian Drossbach (1810-1884) napsal 1849 spis „Znovuzrození, neboli rozřešení

Tak také v 19. století působilo dále vyzařování étemého těla Christiana Rosenkreutze. A tak mohla nastat obnova theosofického života, protože roku 1899 uplynula malá kalijuga⁶. Proto je dnes přístup k duchovnímu světu snazší a duchovní působení je možné v mnohem větší míře. Oddanost mocnému étemému tělu Christiana Rosenkreutze může lidem přinést nové jasnozření a odhalit vysoké spirituální síly. To však bude možné pouze pro ty, kdo správně zachovávají školení Christiana Rosenkreutze. Dosudk tomu bylo zapotřebí esotemí rosekruciánské přípravy. 20. století má však poslání zvýšit moc tohoto étemého těla natolik, že může působit i exotemě. Ti, kteří jím budou uchopeni, smějí zažít událost, kterou zažil Pavel před Damaškem. Dosud působilo toto étemé tělo jen v rosekruciánské škole; ve 20. století však bude žít stále více lidí, kteří mohou toto působení zakusit a tím budou moci zažít zjevení Krista v étemém těle. Je to práce rosekruciánů, která umožnila prožívat étemé zjevení Krista. Počet těch, kteří je budou schopni vidět, se bude stále zvětšovat. Toto opětné zjevení musíme vyvozovat velké události - práce těchto dvanácti a osobnosti třináctého ve 13. a 14. století.

Můžete-li se stát nástrojem Christiana Rosenkreutze, potom můžete být ujištěni o tom, že vaše nejmenší duševní práce zde bude navěky.

Zítřejší promluvíme o díle Christiana Rosenkreutze. Dnes proudí lidstvem nejasné puzení k duchovní vědě. Buďme si jisti tím, že všude tam, kde se rosekruciánští žáci vážně a svědomitě snaží o pokrok, jsou vytvářeny hodnoty pro věčnost. Každá, i ta nejmenší duchovní práce nás přivádí výše. Svaté věci je však nutné přinášet vstřícně pochopení a úctu.

otázky nesmrtnosti empirickou cestou podle známých přírodních zákonů". Bez uvedení svého jména nechal vypsát cenu 40 dukátů ve zlaté za nejlepší provedení myšlenek, uvedených v tomto spise. To dalo podnět k vypracování spisu od Gustava Widenmanna, 1812-1876, „Myšlenky o nesmrtnosti jako opakování pozemského života“, Vídeň 1851, kterému cena připadla. Malý spis byl znovu vydán s článkem C. S. Pichta „Vynošení se reinkarnační myšlenky u lékaře a filosofa Gustava Widenmanna kolem roku 1850“ v nakladatelství Freies Geistesleben, Stuttgart 1961.

⁶ Rokem 1899 nastal konec kalijugy (temného období), od roku 3101 před Kr.